

I. Inleiding

Voor u ligt het beleidsplan voor de komende 5 jaar van de Protestantse Gemeente te Schaarsbergen.

Het logo van onze gemeente stelt volwassenen en kinderen voor die samen onderweg zijn. De bijbelse verhalen zorgen voor een vaste grond onder de voeten. Ieder doet mee met haar of zijn eigen vragen en ervaringen. We hebben aandacht voor elkaar en voor de wereld om ons heen.

De manier waarop wij die aandacht de komende jaren vorm willen geven staat in dit beleidsplan beschreven. Als kerkenraad proberen wij rekening te houden met de veranderingen in de huidige maatschappij. Daarbij moeten we denken aan de steeds groter wordende rol van sociale media, de verharding van het maatschappelijke debat en het voortdurend groter wordende aandeel ouderen.

De opvattingen over de wijze waarop een kerkelijke organisatie vorm zou moeten krijgen en de manier waarop de eredienst wordt ingevuld zijn belangrijke punten. Het initiatief dat in onze gemeente is genomen om, onder de naam 'Springlevend', een leefgemeenschap voor jongeren op te richten wordt dan ook door de kerkenraad van harte ondersteund.

De hierboven genoemde aandacht voor de wereld begint met omkijken naar de plaatselijke dorpsgemeenschap. Het 150-jarig bestaan van de Dorpskerk in Schaarsbergen is een belangrijke aanleiding om de rol van een kerkelijke gemeente in een maatschappij die steeds meer seculier wordt, duidelijker te maken. Wij willen als kerkelijke gemeente niet alleen open staan voor de plaatselijke wereld om ons heen maar ook aangeven waarin wij als christenen de boodschap van naastenliefde en omzien naar elkaar vorm willen geven.

Achtereenvolgens maken de colleges van ouderlingen, kerkrentmeesters en diakenen hun visie op de toekomst duidelijk en de manier waarop zij daar, rekening houdend met het bovenstaande, mee willen omgaan.

II. Beleidsplan College van Ouderlingen

1. Toekomstvisie

Wij nemen de leus "omzien naar elkaar" graag mee naar dit beleidsplan.

Hoewel de demografische ontwikkelingen niet leiden tot een beeld waarin ons kerkledenbestand zal groeien, menen wij als ouderlingen dat er volop kansen liggen om, weliswaar op een andere manier maar niet minder bevredigend, kerk te zijn. Hoe dan? Door ons omzien naar elkaar niet te beperken tot kerkleden, maar in ons mooie dorp er te zijn voor iedereen die hier open voor staat. De ouderlingen hopen in de komende jaren alle geledingen binnen de kerk bewust te maken van deze bredere kerkbeleving en de kansen die hier liggen.

Het geeft ons voldoening om het werk dat voorhanden ligt in ons dorp als missionair te zien. Buiten de reguliere kerkelijke activiteiten leidt dat tot het nadrukkelijk samenwerking zoeken met andere belangengroepen in ons dorp met als doel om zoveel mogelijk samen kansen te grijpen in het kader van omzien naar elkaar. Het blijkt heel moeilijk om kandidaten te vinden voor het ambt van ouderling. Gelukkig krijgen we hulp van de groep van contactpersonen en zijn er ook veel mensen bereid om tijdelijk, soms eenmalig, mee te werken aan activiteiten.

2. Pastoraat en vorming en toerusting.

Het omzien naar elkaar uit zich in verschillende vormen. Van het verwelkomen van iedereen die onze kerk bezoekt voor de zondagsdienst tot het opzetten van kleine kringen die mantelzorgers kunnen ontlasten door met een bepaalde regelmaat er te zijn voor een zieke partner of gezinslid.

Het bezoeken van zieken, ouderen en eenzame mensen. Het oog hebben voor gebeurtenissen die plaats vinden binnen de verschillende leefvormen en er aandacht aan geven.

Op speelse wijze gaan we Samen op Stap, dat wil zeggen dat er een aantal uitstapjes georganiseerd worden voor geïnteresseerde gemeenteleden en andere belangstellenden. Daarbij spelen naast een educatief element, het samen gaan en in gesprek komen met elkaar een rol.

Het gestarte initiatief van een groepje in de leeftijd van 30 – 50 jarigen gaat vervolg krijgen de komende jaren met als doel het contact houden met leeftijdgenoten voor verbinding en verdieping.

Voor belangstellenden worden er bijbelkringen en leeskringen georganiseerd.

Twee maal per jaar wordt een thema avond georganiseerd, waarbij o.a. aandacht gevraagd wordt voor maatschappelijke thema's.

Wij zijn erg blij dat wij medewerking kunnen verlenen aan het jaarlijks te houden kloosterkamp, dat op het kerkelijk erf plaatsvindt.

We hopen met behulp van enkele gemeente leden op het gebied van vorming en toerusting tot verdere ontplooiing te komen.

We zouden ook graag een kleine eetgroep opstarten, maximaal 6 personen, die het leuk vinden om 4 keer per jaar bij elkaar te eten en met elkaar in gesprek te gaan. Kortom, voldoende plannen, die we in de komende vijf jaar hopen te verwezenlijken.

3. De jeugd

Wij leven in een tijd waarin de jeugd soms intensief en soms vrijwel niet geïnteresseerd is in de kerkelijke gemeenschap. In onze kerk is helaas sprake van een teruggang in deelname van kinderkerk en jeugdactiviteiten. Wij zoeken mede daarom ook samenwerking met basisscholen waar kinderen uit Schaarsbergen naar toe gaan, met als doel om samen activiteiten te ontplooiën waarin kennis gemaakt wordt met zingevingsvragen, zowel kerkelijk als maatschappelijk. Wij realiseren ons dat deze activiteiten in de loop van de tijd vervangend zullen worden aan kinderkerk, catechisatie e.d.

III. Beleidsplan College van Kerkrentmeesters.

1 Taak

Het college van kerkrentmeesters beheert de geldmiddelen van de gemeente, is verantwoordelijk voor de geldwerving voor het functioneren van de gemeente en draagt zorg voor de instandhouding van de gebouwen en het kerkelijk erf. Het college is ook verantwoordelijk voor de exploitatie en het onderhoud van de begraafplaats Vredenoord. Het college onderhoudt het contact met de vrijwilligers die belast zijn met een speciale taak zoals de koster, de organist en de financieel administrateur. Op het college rust ook de taak de contacten te onder-

houden met de huurders van de gebouwen en de eindverantwoordelijk voor het gebruik van de gebouwen. Het college houdt de registers bij zoals de ledenadministratie, het register van de begraafplaats en de inventarislijst.

De kerkgemeente wil vierend, lerend en dienend bezig zijn voor de leden, maar meent ook iets te bieden te hebben voor mensen in de dorpsgemeenschap die op zoek zijn naar zingeving, daarbij inspeland op ontwikkelingen in de samenleving. Het college zorgt ervoor dat de faciliteiten die dit alles mogelijk maken aanwezig zijn.

1.1 Financieel beheer.

Het financieel beheer zal de komende jaren een belangrijk aandachtspunt zijn. We zullen alle zeilen bij moeten zetten om niet in de rode cijfers terecht te komen. Het is zeker niet onmogelijk om voldoende bij te sturen. In onderstaand overzicht staan een aantal kengetallen van de exploitatie van de afgelopen 8 jaar.

	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Vrijwillige bijdragen	€ 69.396	€ 67.489	€ 67.450	€ 67.345	€ 72.030	€ 65.752	€ 75.486	€ 75.486
Levend geld	€ 86.030	€ 87.407	€ 82.994	€ 206.020	€ 211.344	€ 83.064	€ 89.119	€ 90.587
Uitgaven	€ 162.538	€ 146.442	€ 118.340	€ 269.048	€ 222.875	€ 129.515	€ 139.769	€ 146.236
Resultaat	€ -14.852	€ -2.634	€ 21.494	€ -16.935	€ 42.440	€ 3.860	€ -1.001	€ -18.889
Begraafplaats	€ 4.643	€ 2.213	€ -5.079	€ 8.018	€ 4.976	€ -3.133	€ 158	€ 29.709
Ledenaantal		269	281	290				
Pastorale eenheden		169	178	184				

De cijfers geven niet meer dan een globale indruk omdat er in het recente verleden situaties zijn geweest die het normale beeld verstoren, zoals in 2017, een jaar zonder predikant en de herinrichting van de kerk in de jaren daarvoor.

Aan de kostenkant is het gelukt door o.a. zoveel mogelijk gebruik te maken van vrijwilligers in plaats van betaalde krachten, de stijging van de kosten beperkt te houden. De verlies- en winstrekening eindigt de laatste jaren gemiddeld nog steeds licht positief. De exploitatie van de begraafplaats leidt gemiddeld tot een duidelijk positief resultaat.

De opbrengsten "levend geld" laten een licht dalende tendens zien vanwege het dalende ledental van de gemeente. Het aantal leden dat vertrekt naar elders of overlijdt is groter dan het aantal nieuwe leden die tot onze gemeente toe treden. De opbrengst van de vrijwillige bijdragen was in het verleden hoger maar is de laatste jaren ongeveer stabiel gebleven.

Vanaf 2019 moesten we de opbrengst van het verhuren van ons voorterrein aan het IFV grotendeels missen met als gevolg dat er voor 2019 geen sluitende begroting kon worden gepresenteerd. De komende tijd worden de inkomsten van de kerk vergroot door de opbrengsten uit verhuur van de gebouwen en door verhoging van de bijdragen uit de Actie Kerkbalans. In een hechte gemeenschap is het mogelijk elkaar aan te spreken op het gezamenlijk dragen van de financiële lasten opdat een ieder naar vermogen ruimhartig bijdraagt. Door meer samen te werken met andere organisaties op Schaarsbergen, zoals in het kader van 150 jaar Schaarsbergen en door het organiseren van activiteiten gericht op de hele Schaarsbergse gemeenschap, gaan meer mensen de waarde inzien van het hebben van een actieve kerkelijke gemeente. Door de vele vrijwilligers wordt ontzettend veel werk verzet. Dit moe-

ten we zo goed mogelijk overbrengen aan de hele dorpsgemeenschap. Mogelijk kan de leefgemeenschap hier een rol in spelen waarbij de jongeren niet vergeten mogen worden.

Als er nieuwe ontwikkelingen zijn in kerk en samenleving dan staat het college hiervoor open en zal proberen nieuwe initiatieven die hieruit voortkomen te faciliteren.

1.2 Beheer van de gebouwen.

De exploitatie van de gebouwen op het kerkelijk erf levert in de vorm van huuropbrengsten een belangrijke bijdrage aan de inkomsten van de kerk. Het college van kerkrentmeesters heeft besloten om in te zetten op een verdere verhoging van deze huuropbrengsten door te sturen naar een maximale benutting van de gebouwen, binnen de kaders die voor ons als kerkelijke gemeente gelden.

De beheerderswoning en het Dorpshuis zijn verhuurd, waarbij de huur jaarlijks wordt geïndexeerd. De schietvereniging betaalt de laatste jaren een hogere huur voor het gebruik van de schietkelder, welke eveneens geïndexeerd wordt. De eerste en de tweede woonlaag van de pastorie zijn, op de werkkamer van de predikant na, verhuurd aan de stichting Springlevend. Deze huur wordt vanaf 2021 jaarlijks geïndexeerd. De bovenverdieping van de pastorie wordt gebruikt door de Stichting Logeershuis de Pastorie. Voor het gebruik wordt een maandelijkse vergoeding betaald. Het koetshuis is gerenoveerd en verhuurd. Dit draagt belangrijk bij aan de verhoging van de totale huuropbrengst.

De kerk is na de herinrichting van het interieur geschikt voor niet alleen de normale kerkdiensten, maar ook voor andersoortige bijeenkomsten dankzij de flexibiliteit van de inrichting en de minder expliciete kerkelijke uitstraling. Vanwege het ontbreken van faciliteiten ter plekke wordt de kerk regelmatig gebruikt voor het houden van rouwdiensten bij begrafenissen op de natuurbegraafplaats Heidepol. Ook door koren wordt de kerk regelmatig gebruikt als oefenruimte en voor uitvoeringen. De tarieven voor de verhuur worden jaarlijks bekeken en geactualiseerd. Het is wenselijk de verhuur van de kerk verder uit te breiden. In 2020 is een glasvezel kabel aangelegd. Dat biedt de mogelijkheid gebruik te maken van streaming, wat ook kan bijdragen aan een betere benutting van het kerkgebouw.

Om het wegvallen van de opslagmogelijkheden in het koetshuis te compenseren is naast de kerk een eenvoudige berging gebouwd. Ook voor de pastorie en het koetshuis moest een nieuw opbergschuurtje gebouwd worden. De werkzaamheden in het kader van de renovatie van het koetshuis en de bouw van de bergingen, zijn voor het grootste deel door vrijwilligers uitgevoerd.

Het onderhoud van de gebouwen vraagt voortdurend aandacht van het college van kerkrentmeesters. Er wordt gewerkt aan het maken van een nieuw meerjaren onderhoudsplan. Het is de bedoeling om op basis van dit plan te bepalen wat de jaarlijkse dotatie aan het onderhoudsfonds moet zijn en om vervolgens de noodzakelijke uitgaven uit dit fonds te bekostigen.

De jaarlijkse onderhoudsdag in het voorjaar waar een flink aantal vrijwilligers aan meedoet draagt ook bij aan het nette aanzien van het kerkelijk erf. Deze onderhoudsdag kan inmiddels een traditie genoemd worden.

1.3. Begraafplaats.

Hoewel het aantal verkochte graven en het aantal begrafenissen de laatste jaren is gedaald lukt het in de meeste jaren een positief financieel resultaat te boeken. Er zijn voldoende reserves aanwezig om in het verleden aangegane verplichtingen na te kunnen komen en om indien de begraafplaats in de toekomst zou sluiten de onderhoudssituatie van de begraaf-

plaats op een goed niveau te houden. Jaarlijks wordt de hoogte van de reserves geactualiseerd.

Er is voldoende ruimte om minstens 15 jaar bij het huidige aantal verkochte graven te kunnen blijven begraven zonder de noodzaak van het ruimen van bestaande graven.

Het reglement van de begraafplaats is onlangs geheel herzien en aangepast aan de van toepassing zijnde wetgeving. De tarieven worden jaarlijks aangepast zodat ze in de pas blijven lopen met omliggende begraafplaatsen. Voor leden van de kerkgemeente geldt er een reductie op de tarieven.

Het reguliere onderhoud van de begraafplaats en het delven van de graven wordt na een aanbestedingsprocedure op een goede manier verzorgd door de firma Ebola te Voorst.

Om bij een dalende belangstelling voor begraven ook in de toekomst een minimaal sluitende exploitatie mogelijk te maken kan nagedacht worden over het verruimen van de voorwaarden waaraan iemand moet voldoen om een graf te kunnen kopen op Vredenoord. De vraag naar urnengraven is beperkt. Ook hier is voldoende ruimte voor aanwezig. Het lijkt niet nodig om te investeren in een voorziening zoals een urnenmuur.

1.4. Groene kerk.

In 2019 hebben we een aanvraag gedaan om onze gemeente te registreren als “Groene Kerk”. De aanvraag is inmiddels gehonoreerd. Dit houdt in dat we op ons nemen om jaarlijks een duurzame maatregel te nemen of een activiteit organiseren met als doel de duurzaamheid te bevorderen. Bij de herinrichting zijn een aantal energiebesparende maatregelen genomen zoals de isolatie van het plafond, de vloer en de consistoriekamer. Er is volledig overstapt op ledverlichting en de ramen van de consistoriekamer zijn van isolatieglas voorzien. In 2019 zijn we gebruik gaan maken van groene energie.

Sinds enige tijd is er op initiatief vanuit de gemeente een werkgroep duurzaamheid actief, waar ook mensen van buiten de kerkgemeenschap deel van uitmaken. De werkgroep is druk bezig om mensen te bewegen maatregelen te nemen op het gebied van duurzaamheid.

1.5. Doelstellingen 2020-2025.

Naast alle reguliere werkzaamheden die gedaan moeten worden wil het college in de nieuwe beleidsperiode werken aan de volgende doelstellingen:

- Faciliteren van het versterken van de band tussen de kerkelijke gemeente en de andere organisaties die op Schaarsbergen actief zijn, zodat meer mensen de “waarde” van de dorpskerk met zijn kerkelijke gemeente ervaren.
- Blijven streven naar meer verhuurmogelijkheden en intensiever gebruik van de kerk en de consistorie.
- Indien het aantal verkochte graven verder daalt overwegen de criteria waaraan iemand moet voldoen om een graf te kunnen kopen op onze begraafplaats te verruimen.
- Het onderhoud van de gebouwen zoveel mogelijk uitvoeren op basis van een meerjaren onderhoudsplan.
- Onderzoeken of streamen een bijdrage kan leveren aan het verbeteren van het gebruik van de kerk.
- Proberen de opbrengst van de Actie Kerkbalans te verhogen door een meer persoonlijke benadering van de mensen. Het opstellen van een plan de campagne voor de geldwerving kan hierbij nuttig zijn.

- Bekijken of het haalbaar is de jaarlijkse schoonmaakdag uit te breiden tot een schoonmaakdag van het kerkelijk terrein (waar heel Schaarsbergen gebruik van maakt) met deelnemers uit heel Schaarsbergen.

IV Beleidsplan Diaconie 2020 – 2025

Voor de diaconie staat de zorg voor elkaar en de wereld centraal. Helpen, waar geen helper is, Dit is het uitgangspunt van al haar werkzaamheden.

1. Taken

Tijdens de kerkdienst heeft de diaconie de volgende taken:

Het collecteren en onder de aandacht brengen, waar de te houden collecte voor bestemd is.

Als er Heilig Avondmaal wordt gevierd: het klaarmaken van de tafel, uitdelen van brood en wijn en uitspreken van het dankgebed.

2. De hechte gemeenschap.

De diaconie bevordert de hechte gemeenschap door actief te stimuleren bij het zorgen voor elkaar en voor de wereld.

De gemeente bewust maken van en actief betrekken bij mensen in nood. De diaconie ziet de gemeenschap zowel dichtbij al wereldwijd als haar werkveld.

Daartoe organiseert ze tweemaal per jaar een actie waaraan de hele gemeente bijdraagt.

In het voorjaar, in de 40-dagentijd, organiseert ze samen met de werkgroep Werelddiaconaat een actie voor een doel buiten Nederland. In het november en december wordt gekozen voor een doel in de regio.

De diaconie regelt vervoer voor hen die niet op eigen gelegenheid naar de kerk kunnen maar wel willen komen.

Een vast en waardevol onderdeel van de diaconale activiteit is het koken bij Stichting Kruispunt. Dit houdt in dat de diaconie kookploegen regelt om ongeveer 15 maal per jaar een maaltijd te bereiden voor de dak- en thuislozen in Arnhem. De inkoopkosten van de boodschappen van de kookgroepen worden door de diaconie betaald. De diaconie is zelf ook actief betrokken bij het koken.

Elk jaar organiseert de diaconie in november een Oogstmarkt. Gemeentelieden brengen dan hun persoonlijke 'oogstbijdragen' mee, die na de Oogstdienst worden verkocht. Ook de kinderen maken en verkopen zelfgemaakte spulletjes. De opbrengsten zijn voor het najaarsproject. In 2019 is er gekozen voor ondersteuning van de Hoeve Klein Mariëndaal.

Verder organiseert de diaconie ook jaarlijks de sobere rijstmaaltijd in de 40-dagentijd. Be-doeld, om de gemeente te bepalen bij de medemens, die te weinig of niets te eten heeft. De maaltijd vindt plaats op de donderdag vòòr de Stille Week. Na de maaltijd wordt er gecollec-teerd voor de Voorjaarsactie, die gehouden wordt in de 40-dagentijd.

Twee weken voor Pasen worden kaarten met Paasgroeten uitgedeeld. Deze kaarten worden gezonden aan gedetineerden in Nederland.

Medewerking wordt ook verleend bij de organisatie en uitvoering van het Aanschuifdiner. Een maaltijd voor alleengaanden, die 5 x per jaar wordt georganiseerd.

Meegewerkt wordt ook aan de uitgifte van de Voedselpakketten op vrijdag vanuit de consistorie.

Enmaal in de drie jaar wordt de Diaconale Prijsvraag georganiseerd in samenwerking met diverse diaconieën van kerken in Arnhem en de Raad van Kerken Arnhem

3. Actief en vernieuwend

De diaconie is alert op ontwikkelingen in de maatschappij die direct en indirect merkbaar zijn in de gemeente. Ze speelt actief in op nieuwe situaties. Daarbij zoekt ze naar diverse mogelijkheden om de gemeente daarbij te betrekken.

De diaconie is alert op grote nood in de wereld, zoals bijvoorbeeld hulp aan vluchtelingen, bij natuurrampen en hongersnood. Bij dergelijke gebeurtenissen wordt een extra collecte gehouden.

De diaconie wil ook hulp bieden aan mensen in nood hier of elders, die door bepaalde regels van de overheid buiten de boot vallen of bedreigd worden. Zij wil daarbij behulpzaam zijn om de juiste weg te zoeken of instantie te vinden. Denk hierbij bijv. aan de ondersteuning van de activiteiten van Amnesty International, waarvoor steeds handtekeningen worden ingestuurd.

4. Doelstellingen voor 2020-2025

De diaconie vindt het belangrijk om gemeenteleden te interesseren voor en te betrekken bij haar werk. Zij publiceert daarom regelmatig in de Kerkklok over de komende activiteiten en doet ook verslag.

De diaconie stelt zich dus tot doel om geld in te zamelen voor mensen die materiële of financiële nood hebben. Principieel wordt het ingezamelde geld voor 100% doorgesluisd naar deze mensen en/of projecten.

We houden ieder jaar rekening met extra collectes voor grote nood in de wereld. Naast de twee grote acties in het Voor- en Najaar kiezen we in de overige acht maanden steeds één collectedoel uit de advieslijst van Kerk in Actie.

Als diaconie kijken we of er meer mogelijkheden zijn om met Arnhemse diaconieën samen te werken. Jaarlijks organiseren we met hen samen de actie Rugzakjes, waarbij een rugzakje met speelgoed wordt gegeven aan kinderen, die vanwege de krappe beurs van de ouders, niet op vakantie gaan.

Verder nemen we deel aan het Stedelijk Oecumenisch Diaconaal Beraad Arnhem. We zijn waarnemer bij de bijeenkomsten van de Centrale Diaconie van de Protestantse Gemeente Arnhem. Stedelijk ook betrokken bij het OKO (Overleg Kerk en Overheid) en de werkgroep "Verzet tegen Armoede", die enige malen per jaar een bijeenkomst organiseert met kerken, raadsleden, ambtenaren en de wethouder betreffende veranderingen in de zorg, de opvang en de begeleiding van mensen met sociale en financiële problemen. Dit in het kader van de zogenaamde Participatiesamenleving, waardoor steeds meer mensen in de knel lijken te raken. Hierbij wordt de overheid aangesproken op haar verantwoordelijkheid ten aanzien van de sociale vraagstukken.